

МДЕ ЛИЙ

1933 ий 1 февраль годсек лектеш.

«Арборын» голжо лийже шуко

Фотом школ архив Гыч налме.

12 август — Физкультурникын кечыже.

Ты кечым профессионал спортсмен-влак веле огыл, спортын түрлө видше дене кылым кучышо-шамычат пайремлат. Марий Турек район Арбор школышто информатикым, физикым да математикым туныктышо А.О.Семёновлан (снимкыште — рвезе-влак дене пырля) гын тиде чон пайрем. Тудо «Арбор» школ футбол командым вуйлата.

«Арбор» командыште 2009-2012 ийлаште шочшо рвезе-влак шуаралтыт. Нуно трене-

рышт Александр Олеговичым ончен кумылангыт. Тудо шым ияш улмыж годымак футболла модаш тўналын. Тунам верысе футболист-шамыч В.Михайлов ден О.Осипов гай тале, писе лияш шонен. Шочмо кундем-се рвезе-влакат пенгыде капкылан, спортлан шўман кушкышт, жапыштым пайдалын эртарышт манын, кызыт лым лийде тырша.

— Рвезе-влак чон йўлен модыт. Ме районьшто да республикыште эртаралтше та-

насымашлаште вийнам чўжкыдын тергена. Шукерте огыл «Футбольное поле-2023» кудывечысе футбол дене всероссийский йоча фестивалын районьсо йыжыкыштыже, «Прорыв-2023» районьсо турнирыште селышыш лектынна. Пошкудо республикысе таңасымашлашкат ушнана, — ойла Александр Олегович.

«Арборын» голжо ончыкыжымат шуко лиш манын ўшанена.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

«Радужный» йоча лагерь пелен «Импулс Первых» профиль смене эртаралтеш. Тушко йоча да самырык-влакын «Движение Первых» российскийсе толкыныштын Марий Элысе полкажын

Фотом интернет гыч налме.

Икымше улыт

чолга ўдыр-рвезыже-шамыч (снимкыште) чумыргенит. Кандаш кече жапыште нуно икте-весеышт дене лишкырак палыме лийыт, чапланыше ен-влак дене вашлийыт, лекцийлаште, семинарлаште шинчымашыштым пенгыдемдат, түрлө мастерскойышто усталыкыштым виандат. У шонымаш дене шочмо школышкышт пörтылын, пырля тунемме йолташыштым чолга лияш таратат.

Х.АЛЕКСАНДРОВА ямдылен.

Историйым шергалына

1799 ий 15 августышто генерал А.В.Суворовын вуйлатыме руш войска Нови ола (Италий) воктене кредалмаште француз-влакым сеҥен.

Лач пырляште весела

Надя акам ден Володя изам финн-угор лагерь нерген эре порын шарналтат. Тушто канен ончышаш ыле манын, мыят шоненам. Тений шонымашем шукталтын (снимкыште). Мый нылымше отрядыште лийынам. Кажне кече тўвыргö лектышыж дене куандарен. Н.Г.Айварован этнопсихологий нерген эртарыме урокшо тўняумылыма-

шым вашталтен, шонкалаш таратен. Марий калык семўзгар-влакын ойыртемаштым пален налаш онгай лийын. Олыкмарла, курыкмарла кушташ тунемынна. Турист корным чонымо нерген шинчымашым налынна. Шкежат экскурсийлаш коштынна. Финн-угор калык-влакын модышышт дене модынна. Мастерской-шамыч пашам ыште-ныт. Мый уа гыч тўрлö арверым тодаш тунемынам. Моткоч шуко ўдыр-рвезе дене палыме лийынам. Тыгай лагерьым эртарыше-влаклан кугу таум ойлем. Лач пырля погынен, ме икте-весым умылаш тунемына, да келшымаш тўзлана.

Родион НЕБОГАТИКОВ.
У Торьял, Токтарсола.

Фотом еш архив гыч налме.

Российысе увер

Шочмо ялыштыда квестым эртараш шонеда? Тугеже «Люди идут по свету!» всероссийский конкурсш ушныза. Пашадам bolshayaperemena.online сайтыш 20 август марте колтыза.

4-12 ияш йоча-влаклан «Я – юный авиатор» всероссийский конкурсш увертареныт. Авиаций дене кылдалтше сўретым сўретлыман да krasavia_konkurs@mail.ru адрес дене электрон почтыш 16 август марте колтыман.

5-17 ияш ўдыр-рвезе-влаклан финн-угор йомак, легенде ден преданий-шамыч негызеш «Завещание предков» йоча усталык тўнямбал ончер эртаралтеш. Конкурсшш поделкым, сўретым, видеом, мультфильмым 31 октябрь марте колташ лиеш. Тўрыс увер – finnougoria.ru сайтыште.

Марий Элысе увер

Йошкар-Олаште Мер-политике рўдeryште «Жена Героя. Мать Героя. Марий Эл» всероссийский фотопроектш ончерже почылтын. Тушто Украиньште эртаралтше спецоперацийыште лийше участник, герой-влакын аваштын, пелашыштын фотоштым ужаш лиеш.

Марий Элыште илыше тўрлö калыкын йочаже да самырык енге-шамыч 21-23 августышто Калык-влак коклаше патриотический слётыш чумыргат. Тудо Медведево район Сурок посёлкышто верланьше «Лесная сказка» санаторийыште лиеш.

14-25 августышто йоча сату да школ арверын качествышт ден лўдыкшыдымылыкышт шотышто шокшо линий пашам ышта. Роспотребнадзорын Марий Эл Республикысе управленийышкыже 68-19-44, 8-800-707-61-77, 68-19-21, 68-19-04 номерла дене йынтырген, йодышым рашемдаш лиеш.

Иле, шочмо йылме!

Фотом тўвыра пёртын архивше гыч налме.

Ялысе тўвыра пёрт-влак марий йылмым, тўвырам виандымаште кугу сомылым шуктат. Нунын коклаште Марий Турек район Марий Купто тўвыра пёрт поснак ойыртемалтеш. Шукерте огыл тушто «Иле, шочмо йылмем да калыкем» йоча усталык конкурсым эртареныт. Тудын тўн шонымашыж нерген клуб вуйлатыше Г.С.Тихонова палдарен:

– Ты конкурсым эртарымаште Марий Купто школын выпускникше, Россий

Федерацийысе Йотэл паша министрствын пашаеңже Артём Орловын надырже поснак кугу. Всероссийский калык переписын иктешлымашыжым ужмеке, шке калыкшынын ончыкылыкшо верч тургыжланыш тўналынын да ты конкурсым эртараш темлен.

Марий Турек, Шернур районласе тўрлө школ, Йошкар-Ола гыч толшо 7-17 ияш ўдыр-рвезе-влак (снимкыште) почеламутым лудыныт, марий мурым сылнын

йонгалтареныт. 7-12 ияш-шамыч коклаште Йошкар-Ола гыч Артём Ягодаров сенышыш лектын, 13-17 ияш-влак коклаште – рўдо-ла гыч Арина Ибраева. Икымше верым налшылан кум тўжем тенгем кучыктеныт, кокымшылан – тўжемат пелым, кумшылан – вичшўдым. Сенен налме окса дене ўдыр-рвезе-влак усталык пашаште шонымашыштым шукташ шонат. Спонсор-шамычын полшымыштан кўра кажне участникым кумыландыше пўлек дене куандареныт.

Конкурсым иктешлымеке, йоча-влак ача-авашт дене пырля «Ўжара» каныме базыште тошто марий модышла дене модыныт, тўрлө конкурсышто уш-акылыштым да вийыштым тергенит. Чапле пўлек ден сувенирым модын налыныт. «Иле, шочмо йылмем да калыкем» йоча усталык конкурсышко вес ийынат участник-влакым вучат.

Х.АЛЕКСАНДРОВА.

Писын эрта

Кенеж шуко енын кумылжым савыра. Мыланем чодыраште саскам погаш келша. Марий чодыра емыж-саскалан, понгылан поян. Калык олала гычат толеш. Тыгак кенежым тўрлө тўсан пеледыш-влак шинчам куандарат. Идалыкын тиде пагытыштыже шўлашат ласка. Леве мардеж шылын модеш. Ала-молан дыр кенеж пеш писын эрта. Теве тудын пытаргыш август тылзыже кундемыштына озалана. Вашке парт коклашке куанен шинчына, у шинчымашым кыртмен погаш тўналына.

Вера СИНИЧКИНА.
Морко, Эгерсола.

Кайык-влак огыт муро, а чот кычкыркалат, ўлнў чонештылыт гын, игече пужла.

Калык пале.

Рўдолан пайремже

Йошкар-Олан кечыжым кумдан пайремлаш тўналмым пален налмеке, авам дене коктын рўдолаш миенна. Марий лўман олаште чыла вере пайрем шўлыш озаланен. Сылне мурсем кумылым нўлтен. Ола уремлаште калык гўжлен. Кажне ен шкаланже келшыше мероприятийым ойырен кертын. Иктылан ретро машина ончерым ончаш келшен гын, весе кидмастар-влакын усталыкыштым ярмингаште аклен. А ме Тўвыра да каныме рўдў паркыште лийынна (снимкыште). Мый тўрлө аттракционышто жапым веселан эртаренам, концертым онченна. Пайрем поро шарнымашым веле коден.

Регина ГРИГОРЬЕВА.
2-шо номеран

Морко школ.
Фотом еш архив гыч налме.

Шинчымаш тўня

– Римма Геннадьевна, школышто йоча-влакын чотышт иземме мо дене кылдалтын?

– Амал түрлө лийын кер-теш. Тўн амалже – ялыште паша вер уке. Садлан самырык ача-ава-влак олашке илаш каят да тушанак лакемыт.

– Ялысе школышто могай нелылык дене тўкнаш логалеш?

– Ик йодыш чоным тургыжландара: школнам пу гыч чонымо, ынде тоштемын. Чиялтена, тўрлена, тўрлө семын тыршена. Икмынар классыште тунемше-влаклан урокым иквереш эртарена. Математике, руш йылме уроклаште веле «ойырлат». Туге гынат у тунемме ийлан школ омсажым у кумыл дене почеш, да сайлан ўшанена.

– Кугурак школышто йон шужырак манын шонен, йоча-влак шочмо школ гыч вес вере куснаш тыршат. Шоналташ гын, изирак школышто келгырак шинчымашым пуат.

– Кажне тунемше – шинча ончылнына. Ме, туныктышо-влак, нуным шке икшывына семынак сайын палена да пагалена. Уроклан кажне кечын ямдылалтыт. Шинчымашышт келге. Тылеч

Кузе илет, ялысе школ?

Кужэгер район Кугу Лаждўр школ Марий Эл Республикашыште эн изи школлан шотлалтеш. Ўмаште тушто улыжат ныл йоча тунемын. Тений икымше классыше эше ныл йоча толеш. Школ пеленысе йочадашыш 13 икшыве коштеш. Туге гынат илыш шолеш. Туныктышо-влак келге шинчымашым пуат, тунемше-шамыч чолгалыкышт дене ойыртемаптыт. Тиде да моло нерген школ вуйлатыше Р.Г.Глушкова (снимкыште – ўдыр-рвезе-влак дене пырля) дене мутланышна.

Фотом школ архив гыч налме.

посна шкем ончыкташ чыла йон уло. Мемнан дене кажныже – шўдыр. Нунын деч посна ик мероприятий огеш эртаралт.

– Кугу Лаждўр школышто кугу сетымашке шушо шуко ет тунемын. Йоча-влаклан нуно пример улыт.

– Туге. Роза Четкарёва – медицине шанче кандидат, Виталий Иванов – юридический шанче кандидат, профессор, доктор, Геннадий Богданов – ялозанлык шанче кандидат, Александр Петров – Марий Элын калык серызыже, Эрик Петров – «Ончыко» журналын ответственный секретарьже, журналист, Любовь Камалетдинова – Марий Элын сулло журналистше, Анжела Репина – Марий Элысе МВД-н полиций участковый уполномо-

ченыйже да ийготыш шудымо-влак дене паша шотышто пўлкажым вуйлатышын алмаштышыже, полиций подполковник да ятыр молат. Ўдыр-рвезе-влак кызытат пеш чолга улыт. Мастарлыкыштым тўрлө конкурсышто тергат.

– Куандара, марий шўлышым кызытат араледа.

– Кажне туныктышын чоныштыжо марий шўлыш озалана. Тудым йоча-влак-лан шындарена. Тунемше-шамыч утларакше рушла кутыраш тыршат гынат, мероприятийлам марла эртарена.

– Ий гыч ийыш школда тўзланыже, йоча-влак ешаралтыт.

Х.АЛЕКСАНДРОВА
мутланен.

Кокымшо ава

Туныктышына мыланна кокымшо ава гай. Тудо мемнам шке икшывыж семын йўрата. Кече семын пыргыжеш, лыжган пелешта – кумылетым савыра. Кеч-кунам полпаш ямде. Торжа шомакым нигунам огеш пелеште. Огына умыло гын, раш умылтара. Елена Вячеславовна Васильева пеледышым йўрата. Окналондемыштыже могай гына пеледыш уке?! Меат нуным ончаш полшена. Туныктышыланна тўвыргў лектышым тыланена.

Ксения МАКСЮТОВА.

Волжский, Карай.

Синквейн

Школ

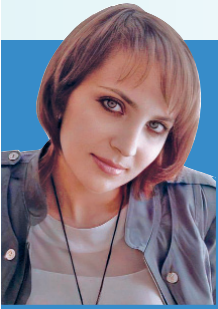
Кугу, волгыдо.

Тунемына, канена, модына.
Уш-акылым пойдарыме вер.

Пўрт.

Максим ОРЕХОВ.
Советский, Ёрша.

Муро тунемаш полша

Вашке ўдыр-рвезе-влак уэш парт коклашке шинчыт. Урок ятыр улмылан, мӱнгысӱ пашам кужу жап ыштымылан, тӱрлӱ конкурслан ямдылалтмылан, проектым серымылан кӱра шуко ўнар пыта. Тергыме пашам возымо, доска ончык лекме годым тунемше-шамыч тургыжланат. Тыгодым йочашамычын тазалыкышт начарешт кертеш: ву-йышт, мӱшкырышт коршта, тӱрлӱ лӱдмаш шочеш. Тыге тӱткылык иземеш. Шанчыен-влакын ойлымышт почеш, тунеммаште муро полша. Философ, математик Пифагор мемнан эра деч икымше курым ончычак семын пайдаже, уш-акылым вянгдымыж нерген ойлен. Мурым кунам да кузе чын колыштман! Могай сем утларак келшен толеш! Нине да моло йодышым Калыклан психологий ден педагогике да социал полишым пуышо «Доверие» республикысе рӱдерын психолог-педагогшо **Т.О.СОЛОВЬЁВА** (снимкыште) рашемдаш полша.

– Муро кеч-могай уверым писын шарнен кодаш полша. Йӱсӱ темым мӱнгыштӱ пекгыдемдынеда гын, ача-аван умылтарымышт годым йӱратыме семым чӱктыман. Тиде мурым кажне гана колыштво годым ты уверым шарналташ тӱналыда. Лирикешынан сълнымут произведе-

нийыште кайык муро да молат улыт гын, пӱртӱс сӱрет дене келшыше мурым чӱктыман. Тыге текстым сайынрак умыледа да тушко чон дене «пуреда». Мутлан, Кугу Ачамланде сар нерген лудмо годым шушко пагытын кочыжым, йӱсыжым шижаш адак кел-

шыше сем полша. Йот йыл-мым тунемме годым ты йылме дене возымо мурым колышташ пайдале. Тыге кажне шомакым чын ойлаш тунемыда, мом ончыктым-мыжым шарнен кодыда. Кызытсе мурылаште ятыр йоҥылыш вашилял-теш. Шинчымашдам тергынеда гын, колыштын, экишыкым кораҗдаш лиеш, – ойла Татьяна Олеговна.

Мурын южо жанрже тунемаш полшымо олмеш чаракым ыштен кертеш. Классике сынан да тӱрлӱ семӱзгар дене шоктымо муро-влак эн келшышылан шотлалтыт. Но семым кугу йӱкын чӱктыман огыл. Металл, рок, хип-хоп, рэп, джаз, блюз жанр-влак икшывылан тӱрлӱ энгекем ыштен кертыт. Йоча-влак, психологын ой-канашыжым шотыш налын, мурым тунеммаште пайдалын кучылтса.

Х.ТОКПУЛАТОВА.

Туныктышо чыла шинчы-шаш, чыла палышаш.

В.КОСОРотов.

У ошкыл

Мый визымше классыш вонченам. Тиде школ пагытыште у ошкыл. Икымше уроком, йӱратыме туныктышемым нигунам ом мондо. Ончылно мо вуча? Шуко туныктышо, келге шинчымаш, у сенгымаш-влак, шонем. Мый тыршен тунемаш тӱнгалам. Йолташем-шамычланат тидымак тыланем.

Артём ИВАНОВ.

**Йошкар-Ола,
24-ше номеран школ.**

Тау, туныктышына!

Ныл ий пеш писын эртен кайыш. Тӱналгыш класс дене меат чеверласышна (снимкыште). Икымше туныктышына Земфира Васильевна Небогатикова ныл ий жапыште мыланна пеш лишыл айдеме лийын. Уш-акылнам пойдарен, сай ден осалым ойыраш, ваш-ваш

полшаш, поро айдеме лияш туныктен. Кажне урокшо ойыртемалтше лийын. Чыла тидым шарналташ гына кодеш. Ныл ий жапым фотографий-шамыч шарныкташ тӱналыт. Туныктышыланна моткоч кугу таум ойлена.

**Анастасия СОЛОВЬЁВА.
У Торъял, Токтарсола.**

Фотом еш архив гыч налме.

Вашкем

Мый улам изи Софи, Темын мыланем шым ий. Мые школышко коштам, Тунемаш, канем, модам.

Тупышко сумкам сакен, Кечын школышко вашкем. Тушто шуко йолташем, Нунын дене мый келшем.

Школыш куанен коштам, Туныктышым колыштам. Парт коклаште шып шинчем, Шинчымашым мый погем.

**София ПЕТУХОВА
аваж дене пырля.
Кужӱнгер, Шӱдымарий.**

Кугешныше Олмапу

Чылан мыйым йоратат,
Со ончат да куанат.
Кенежат эртен, шыже
толын. Олмапун саскаже-влак
чевергенит. Пушенге эшеат
сылнештын. Угыч моктанаш
тўналын:

– Ончалза, мый могай поян
улам. Могай гына тувырем
уке?! Шошылан –
ошо, кенежлан –
ужарге. Ынде
чевер тувырым
чиенам. Толза,
кочса чевер
олмамым.

«Моктанышын
мокшыжо шелеш», – манит
калыкыште. Олмапу денат ты-
гак лийын. Йо-
ча-влак олмам
кўрлын налы-
ныт, пурлын
онченит – кочо.
Тунамак кудалтеныт. Кайык-
шамыч рўж чонештен толын
чўнталыныт. «Ой-й, тыгайым
кузе кочкаш? Ко-о-оч-ч-ч-
чо!» манын, вес вере тарване-
ныт. Тыге Олмапу шкетын
шоген кодын.

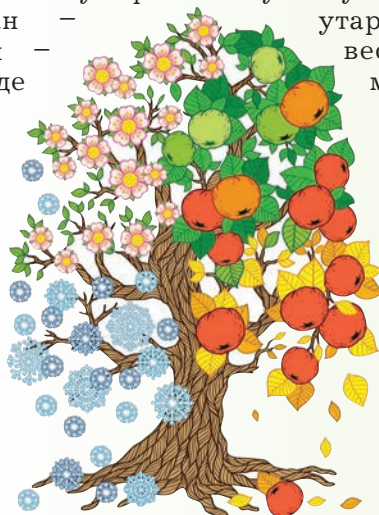
Йўштө теле толын шуын.
Мландым кўжгө лум леведын.
Янлыклан, кайыклан кочкыш
пытенат, Олмапу нерген шар-
налтеныт. Кенеташте өрш
тўшка толын шинчын. Чевер
олмам кужун чўнгеныт.

– Олмапу, тамле олматлан
тау. Шужен колымаш деч
утарышыч, – манын,
весела мурыштым
муралтен чонештен
каеныт.

Вес кечын лого-
влак унала ваш-
кеныт. Олмап
тауштен-тауштен
авызленыт. Ме-
ранат тамле ол-
ма нерген пален
налын. Кужу теле
мучко кажне ке-
чын кочкаш кош-
тын. Рывыжат
коклан-коклан
толын каен. Ол-
мапулан чыланат тауштеныт.
Тудо янлык ден кайык-
шамычлан чатлама телым
илен лекташ полшен. Вес
ийлан олмажат шеремын.

Есения ЕГОШИНА.

У Торъял, Немда.

Школ кудывечеш йоча-
влак Олмапум шынде-
ныт. Кушкын шумекше, тудо
мотор, ладыра лийын. Шошым
ош пеледыш дене леведалтын.
Мотор ош тувырым чиен,
пуйто самырык ўдырла мар-
лан каяш ямдылалтын. Кажне
ен, Олмапу дек лишемын,
сўраллыкшылан моктен.
Изижат-кугужат тудын пелен
войзалтын. Мўкш-влак йырже
кечугут ызгенит. Кайык-
шамыч, укшыш шинчын,
сылне мурыштым йонгал-
тареныт. Олмапу шкенжым
чолга шўдырла шижын.

Саскан пушенге кугешнаш
тўналын: «Кудывечыште мый
эн мотор улам». Куанымыз
дене эсогыл мурым муралтен:

– Ошо улам, ошо улам,
Сылне ўдыр мый улам.

Шоншо ден Олач

Ик сылне кенеж кечын
авам дене понтым погаш
мийышна. Чодыра мучко
коштна, пўртўсын моторлык-
шым кугешнен ончышна.
Кенета ончылнына изи шоншо
койбалалтыш.

– Авай, чодыра мыланна
пўлекым ышта. Тудым айда
мўнгө нангаена, – сўрвалы-
шыла йодым.

Авам кўныш. Шочмо сур-
тыш миен шумекше, картон
ящлыкыш илаш пурты-
шым. Чу, тудат чонан,
кочмыжо шуэш вет!

Йолташемлан
талингаш шў-
рым темен пуы-
шым. Тўрлө

сомылым шуктым кокла гыч
ончалаш шонен пыштышым.
Өрмаш! Ала-могай татыште
Олач пырысна дене йолташ
лийын шуктеныт. Шке семе-
нышт ала-мом вудыматат.

Йўра, кутырышт, шке семе-
нем шоналтышым.

Ик кечын шоншо шўлы-
каншыла койо. Чўчкыдын
шортын шинчымыжым шекла-
наш тўналым.

– Шоншылан шочмо верже
шергырак, очыни. Тудым эры-
кыш колтыман, – темлыш
авам.

Йолташемым чодыраш йўр-
шын колтым ок шу ыле
гынат, мыйат чама-
нышым.

И к м ы н я р
кече гыч
Олач пырыс-
на йомо. Ял
мучко кы-
чалым, па-
сушкат мийышым, пошкудо
дечат йодым. Нигушто уке.
Олачем садак толеш манын,
кажне эрдене кугу ўшан дене
помыжалтым. Эре вучышым.
Телат шуо, а ныл йолан йол-

ташна ыш тол.

Лум шулаш тўналмеке,
авам дене угыч чодыраш тар-
ванышна.

– Ола-а-а-ач! – чорикын
кычкыралым.

Йўкым ок пу.

– Ола-а-а-аче-е-ем! – ава-
мат ушныш.

Тораштырак «Мо?» манме
гае веле шоктыш. Тиде
Олачна! «Мяу-мяу» манеш
улмаш. Мемнам ужын кудал
только да корно дене почешы-
же каяш кўштыш. Миен шуна
гын, шинчам пашкартышна.
Шоншо дене коктын тыгай
чапле изирак полатым
чоненыт! Нуно вашла полшен
илат улмаш. Тек ўмыр муч-
кышт келшат, а ме нунын дек
унала кошташ тўналына.
Шоншо ден Олачат мемнан
дек мияш сўрышт.

Устинья БОГДАНОВА.

Кужэгер, Топкавлан.

Кумыл весела

Кенеж канышна мучашке лишемеш. Ала-молан пеш писын эрта. Сорла тылзе вес пагыт толмым шижтара. Кенеж канышем сай шарнымашым кода. Шукерте огыл авам дене пырля модым погаш миенам. Авам модо верым палат, вигак тушко кудална. Икмыняр жап гыч верышке миенат шуна. А тушто модыжо-о-о! Погаш веле ит өркәне. Авам эн ончычак атыжым темыш. Вара мыланем полшыш. Изишак ноялтын, но кумыл весела. Чодыра куатым ешара.

Александр ИВАНОВ.

Морко, Коркатово.

Ковамлан полшем

«Чи-чи-чи, чи-чи-чи», – ковамын чывигыже-влакым, тыге ўжын, йыр погем (снимкыште). Кенеж канышлан ковам ден кочам деке унала Ваштар курыкыш толынам. Нуно чывым, чывигым, лудым ашнат. Сурткайык-влак тугай мотор да онгай улыт. Ик гана кочкашышт пуэт гын, эре почешет куржталыт. Ынде мыйымат пален шуктеныт. Мый нунылан пырчим, вўдым пуэм. Кочкын теммекышт, чевер кече йымалне шыранен кият.

Фотом еш архив гыч налме.

Арина ГРИГОРЬЕВА.

Медведево, Новотроицк.

Кок йолташ уремыште модеш. Иктыже весыжлан уверым ойлаш ваика:

– Мый эмлымвер гыч шукерте огыл толым. Врач коритышо пўем лукто.

- Тудо эшеат корита?
- Мый ом пале.
- Кузе от пале? Нимом от шиж мо?
- Пўйжө врач дене кодынсы.

Рекламе.

М.ШКЕТАН ЛЎМЕШ МАРИЙ КУГЫЖАНЫШ ДРАМЕ ТЕАТР

**27 август
18:00**

Марий Кужер
Морко район

Пўртўс лонгаште

М. Рыбаков

МОРКО СЕМ

Драме

Моркинские напевы

12+

Изи озавате

Макан мўй когыльо

Кўлыт: 30 грамм кулинарный мак, 120 грамм мўй, 50 грамм шўшмўй, 1 стакан шокшо шөр, 2 муно, 1 стакан ложаш, 1 чай совла разрыхлитель.

Ложаш ден разрыхлительым вараш, вара шокташ. Шокшо шөрүм ложашыш опталаш да сайын лугаш. Муным, макым,

мўйым ешарен вараш. Когыльо кўэштме формыш шўшмўйым йыгаш да тушко руашым пышташ. Ёмбачынже макым шавалташ. 175 градус марте ырыктыме духовкышто 40-50 минут наре кўкташ.

0+

Печатьш пуымо жап –
14-00,
фактически – 13-00

Авторын да редакцийн шонымышт түрлө лийын кертыт. Серыш-влак мөнгеш огыт колталт. Ак – кутырен келшыме почеш.

Редакцийн да издательын адресше:
424006, Йошкар-Ола, СССР Вооружённый Вийын 70-ше идалькше урем, 20-шо пёрт.
Тел. 8(8362) 45-22-82.

«Ямде лий» газет
Тўн редактор
Л.Н.ГРИГОРЬЕВА.
Индекс: П4696.
Тираж 1550 экз. Заказ
Формат – А-4-8.

https://vk.com/yamde_lii
<https://t.me/yamdelii>
E-mail: yamde_lii@mari-el.ru
(документ кагазлан),
yamde_lii@mail.ru
(автор-влаклан)
Сайтын адресше: yamdelii.rf

УЧРЕДИТЕЛЬ:
Марий Эл Республикасые
Культур, печать да
калык-влакын пашашт
шотышто министерстве.

Газетым редакцийште
погымо да версталыме,
«Марий Эл Республикасые
Правительствын типографийже» ООО-што ямде
оригинал-макет гыч савыктыме. Типографийын
адресше: 424000, Йошкар-Ола, Комсомольский урем, 112.

Газетым Кыл, информационный
технологий да массовый коммуникаций
сферым эскериме шотышто федераль-
ный службын Юл кундем федеральный
округысо управленийыштыже регис-
трироватлыме.
Номер – ПИ № ТУ52-01335,
2021 ий 29 сентябрьште пуымо.

КОНКУРС

Роман ВЯЗОВ (Параньга, Кугу Пумарий),
Егор БУСЫГИН (Шернур, Тамшэнгер). Пүртүс лонгаште.

Елизавета СЕРГЕЕВА (Марий Турек посёлко).
Посёлко воктенысе пүртүс лонгаште.

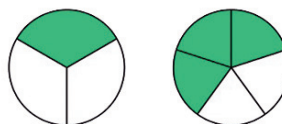
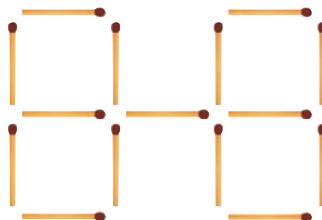
Аня АКТАНАЕВА ден **Алёна ЧЕРНОВА** (Медведево, Руэм).
У Торьял район Кугу Лумарий ял воктене.

Тушто

Тоя денат кырат, кў денат пызырыктат, тул денат соват – чылан мыйым пагалат.

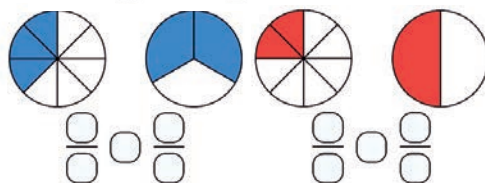

Кок шырпым верышт дене вашталтен, вич икгай квадратным ыштыза.

$$\frac{1}{3} < \frac{3}{5}$$

Пример почеш дробь-влакым тагастарыза.

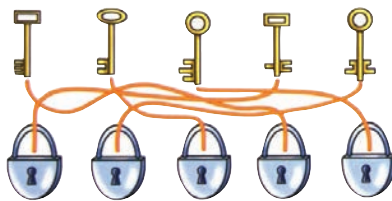
Киндым түрлө калык түрлө семын ойла.

Вашмутым кычалза.

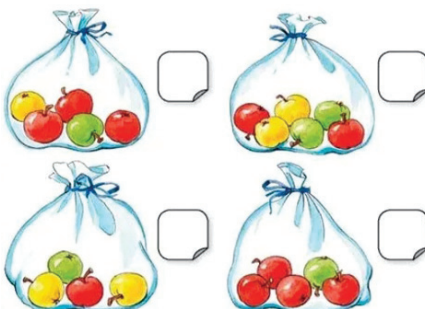

Кроссворд

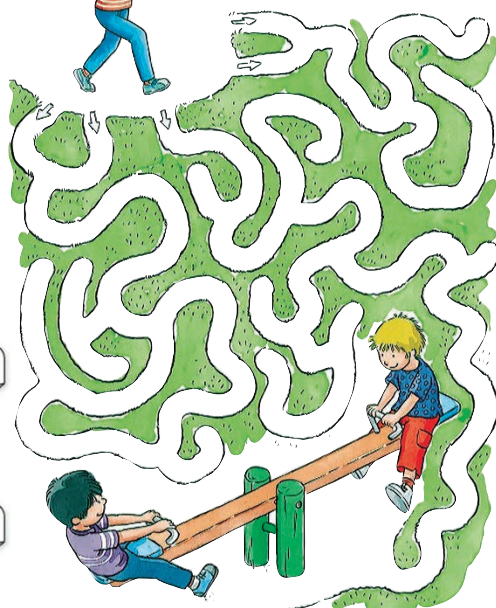
Сравоч-влак кудо көгöным почыт?

Кажне мешагыште вич йошкар олма лиш гын, мешаклаште чылаже мыняр олма погына! Шотлыза да пеленышт возыза.

Ленуклан Мишук ден Сашок дек модаш каяш корным муаш полшыза.

2.Португалийыште илыше-влак тыге маныт. **5.**Руш калыкын шомакше. **7.**Армян-влак тыге ойлат. **9.** Италийыште кузе йонга?

Кўшыч ўлыкө:

- 1.** Азербайджан калык тыгай шомакым кучылтеш.
- 3.** Кавказыште илыше-шамыч киндым маныт.
- 4.** Еврей-влакын шомакышт.
- 6.** Индийыште кузе ойлат?
- 8.** Индийыштак эше тыге каласат.

В.СМИРНОВ ямдылен.